

Kovács Ilona:

„Egy évig csak Beethoven-, Brahms-, Bruckner-, Mahler-szimfóniákat
vezényelni, és utána meghalni!”

Adalékok Jemnitz Sándor fiatalkori portréjához¹

Jemnitz Sándor (1890–1963) zeneszerző, karmester, zenekritikus a komponálást tartotta életében a legfontosabbnak. Ám nemcsak hangjegyeket írt: kiterjedt levelezése mellett írásai nagy részét naplói teszik ki, melyeket szinte napi rendszerességgel vezetett. A papírlapokon – mint egy legbensőbb barátjának – minden érzéséről őszintén beszámolhatott, annak veszélye nélkül, hogy az visszaélt volna a közölt információval.

A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumban összesen tizenöt Jemnitz-napló hozzáférhető, 1910 ősztől a zeneszerző haláláig tartó időszakból. Jelen tanulmány az 1910 és 1914 közötti időszak bejegyzéseiből ad összefoglalást.

A huszonhárom éves Jemnitz nagy reményekre okot adó zeneszerzés-tanulmányok után (Budapesten Hans Koesslernél és Lipcsében Max Regernél), 1910-től kisvárosi színházakban – Brémában, Badenben, Scheweningenben, Iglauban, Chernowitzban és Allentsteigban – karmesterkedett. Munkája azonban nem hozott számára sem örömet, sem szakmai kihívásokat. Keserűen írta le elérhetetlennek tűnő vágyát: „*Egy évig csak Beethoven-, Brahms-, Bruckner-, Mahler-szimfóniákat vezényelni, és utána meghalni!*”

A nyomasztó hónapok, sőt évek után 1912-ben az ifjú komponista meghívás kapott Arnold Schönbergtől Berlinbe – zeneszerzésórákra. A Jemnitz-naplók e konzultációknak is hű krónikásai.

¹ A 20–21. Századi Magyar Zenei Archívum és Kutatócsoport által rendezett, *Évfordulók nyomában 2015* című konferencián, 2015. június 10-én elhangzott előadás absztraktja.